

۱- یک عدد دو رقمی به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن که این عدد بر ۵ بخش پذیر باشد یا بر ۲ بخش پذیر نباشد، کدام است؟

- ① $\frac{1}{10}$ ② $\frac{4}{10}$ ③ $\frac{6}{10}$ ④ $\frac{9}{10}$

۲- برای دو پیشامد ناسازگار A و B اگر $P(A) = \frac{1}{3}$ و $P(B') = \frac{2}{5}$ باشد، احتمال وقوع حداقل یکی از دو پیشامد A یا B کدام است؟

- ① $\frac{7}{15}$ ② $\frac{14}{15}$ ③ $\frac{11}{15}$ ④ $\frac{1}{2}$

۳- عددی به تصادف از بین اعداد ۱ تا ۲۰۰ انتخاب می‌کنیم. احتمال اینکه عدد انتخابی نه بر ۳ بخش پذیر باشد و نه بر ۵، کدام است؟

- ① $\frac{93}{200}$ ② $\frac{47}{100}$ ③ $\frac{53}{100}$ ④ $\frac{107}{200}$

۴- در فضای نمونه‌ای پرتاب ۳ سکه و ۲ تاس، تعداد x تا ۵ تایی مرتب ایجاد می‌شود. x کدام است؟

- ① ۲۸۳   ② ۲۹۳   ③ ۲۹۰   ④ ۲۸۸

۵- سکه‌ای را پرتاب می‌کنیم، اگر رو بیاید، آنگاه یک تاس می‌ریزیم و اگر پشت بیاید، سکه را دو بار دیگر پرتاب می‌کنیم. در این آزمایش اگر پیشامدهای A که در آن دقیقاً یک بار سکه رو بیاید و B را که در آن حداقل دو بار سکه پشت بیاید در نظر می‌گیریم پیشامد آن که فقط A اتفاق بیفتد، چند زیرمجموعه دارد؟

- ① ۲۵۶   ② ۶۴   ③ ۸   ④ ۳۲

۶- کیسه‌ای شامل ۴ مهره سفید و ۵ مهره سیاه است. سه مهره از این کیسه خارج می‌کنیم، کدام احتمال از بقیه کمتر است؟

- ① آمدن ۳ مهره سفید   ② آمدن ۲ مهره سفید و یک مهره سیاه   ③ آمدن یک مهره سفید و ۲ مهره سیاه   ④ آمدن ۳ مهره سیاه

۷- یک تاس را حداقل چند بار باید پرتاب کنیم تا احتمال نیامدن ۶ در پرتاب‌ها، کمتر از $\frac{125}{216}$ باشد؟

- ① ۳   ② ۴   ③ ۵   ④ ۶

۸- در یک جعبه ۲۰ مهره وجود دارد که از ۱ تا ۲۰ شماره‌گذاری شده‌اند. ۷ مهره از این جعبه بیرون می‌آوریم. احتمال اینکه کوچک‌ترین شماره باقی‌مانده در جعبه برابر ۵ باشد، کدام است؟

- ① $\frac{\binom{16}{13}}{\binom{20}{7}}$ ② $\frac{\binom{15}{13}}{\binom{20}{7}}$ ③ $\frac{\binom{16}{12}}{\binom{20}{7}}$ ④ $\frac{\binom{15}{12}}{\binom{20}{7}}$

۹- در پرتاب سه تاس باهم، چقدر احتمال دارد سه رقم رو شده، زوج یا مجموع بیشتر از ۶ داشته باشند؟

- ① $\frac{200}{216}$ ② $\frac{199}{216}$ ③ $\frac{198}{216}$ ④ $\frac{197}{216}$

۱۰- دو تیرانداز به یک هدف شلیک می‌کنند. اگر احتمال آن که تیرانداز اول به هدف بزند ۸۰ درصد و احتمال آن که تیرانداز دوم به هدف بزند ۵۰ درصد باشد، احتمال آن که هیچ تیری به هدف برخورد نکند، کدام است؟

- ① ۰٫۱   ② ۰٫۲   ③ ۰٫۳   ④ ۰٫۴

۱۱- همه دانش‌آموزان یک کلاس، حداقل در یکی از دروس ریاضی و فیزیک مردود شده‌اند. ۱۵٪ این کلاس در ریاضی قبول و ۷۰٪ آن در فیزیک مردود شده‌اند. چند درصد کلاس فقط در یک درس مردود شده‌اند؟

- ① ۵۵   ② ۳۰   ③ ۴۵   ④ ۱۵

۱۲- سه تاس را باهم می‌اندازیم، احتمال این که حاصل ضرب اعداد رو شده مضرب ۵ باشد، چند برابر احتمال آن است که حاصل ضرب اعداد رو شده فرد باشد؟

- ① $\frac{91}{27}$ ② $\frac{25}{27}$ ③ $\frac{27}{25}$ ④ $\frac{27}{91}$

۱۳- تاسی را سه بار پرتاب می‌کنیم. چقدر احتمال دارد سه عدد متمایز ظاهر شوند و عدد بزرگ‌تر در پرتاب دوم ظاهر شود؟

- ① $\frac{1}{12}$ ② $\frac{1}{8}$ ③ $\frac{7}{72}$ ④ $\frac{5}{27}$

۱۴- اگر $P(A \cup B) = 0.6$ و $P(A) = 0.5$ حاصل $P(A \cup B)$ کدام است؟

- ① ۰.۹   ② ۰.۵   ③ ۰.۶   ④ ۰.۷

۱۵- از مجموعه اعداد $\{1, 2, 3, \dots, 300\}$ ، عددی به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال این که عدد انتخابی نه بر ۵ و نه بر ۶ بخش پذیر باشد، کدام است؟

- ① $\frac{5}{6}$ ② $\frac{4}{5}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{1}{2}$

۱۶- عددی به تصادف از بین اعداد ۱ تا ۱۰۰ انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال عدد انتخابی مضرب فردی از ۳ است ولی مضرب ۵ نیست؟

- ① ۰.۱۱   ② ۰.۱۴   ③ ۰.۱۷   ④ ۰.۲۷

۱۷- اگر $P(A) = \frac{1}{3}$ ، $P(A|B) = \frac{1}{4}$ و $P(B|A') = \frac{1}{2}$ باشد، $P(B)$ کدام است؟

- ① $\frac{4}{9}$ ② $\frac{1}{4}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{4}$

۱۸- حسن و حسین به همراه ۴ نفر دیگر در یک صف پشت سر هم ایستاده‌اند. با چه احتمالی بین حسن و حسین فقط یک نفر قرار دارد؟

- ① $\frac{1}{15}$ ② $\frac{2}{15}$ ③ $\frac{8}{15}$ ④ $\frac{4}{15}$

۱۹- چقدر احتمال دارد یک سال شمسی کیبسه ۵۳ جمعه داشته باشد؟

- ① $\frac{2}{7}$ ② $\frac{1}{7}$ ③ $\frac{3}{8}$ ④ $\frac{5}{9}$

۲۰- اگر $P(A \cap B) = 4P(B) = 3P(A) = 0.8$ باشد، حاصل $P(A - B)$ کدام است؟

- ① $\frac{24}{65}$ ② $\frac{28}{65}$ ③ $\frac{32}{65}$ ④ $\frac{36}{65}$

۲۱- در یک تاس ناهمگن، احتمال وقوع هر عدد کم‌تر از ۶، دو برابر احتمال وقوع عدد بعدی آن است (یعنی به طور مثال، احتمال آمدن ۵، دو برابر احتمال آمدن ۶ و احتمال آمدن ۴ دو برابر احتمال آمدن ۵ است). احتمال آن که عددی فرد ظاهر شود، کدام است؟

- ① $\frac{41}{63}$ ② $\frac{5}{7}$ ③ $\frac{17}{21}$ ④ $\frac{2}{3}$

۲۲- فضای نمونه‌ای یک آزمایش تصادفی غیرهم‌شانس، برابر $S = \{a, b, c, d\}$ است. اگر $P(\{a, b\}) = \frac{2}{5}$ و $P(\{a, c, d\}) = \frac{2}{3}$ ، آن‌گاه $P(\{a\})$ برابر کدام است؟

- ① $\frac{1}{15}$ ② $\frac{2}{15}$ ③ $\frac{4}{15}$ ④ $\frac{1}{5}$

۲۳- یک تاس به گونه‌ای ساخته شده است که احتمال ظاهر شدن هر عدد متناسب با معکوس همان عدد است. اگر این تاس را به هوا پرتاب کنیم، احتمال اینکه عدد ظاهر شده ۲ یا ۵ باشد، کدام است؟

- ① $\frac{1}{3}$ ② $\frac{2}{7}$ ③ $\frac{8}{21}$ ④ $\frac{15}{49}$

۲۴- تاسی به گونه‌ای ساخته شده است که احتمال آمدن هر یک از اعداد ۱ تا ۶ روی آن، متناسب با عکس آن عدد است. احتمال آمدن عدد زوج در پرتاب این تاس چقدر است؟

- ① $\frac{92}{147}$ ② $\frac{55}{147}$ ③ $\frac{17}{49}$ ④ $\frac{15}{49}$

۲۵- در یک دوره مسابقات چهارجانبه، تیم‌های a, b, c و d حضور دارند. اگر احتمال قهرمانی تیم‌های a, b و c با هم برابر و احتمال قهرمانی تیم d دو برابر هریک از تیم‌های دیگر باشد، احتمال قهرمانی تیم d یا تیم a چقدر است؟

- ① $\frac{3}{5}$ ② $\frac{1}{5}$ ③ $\frac{2}{5}$ ④ $\frac{4}{5}$

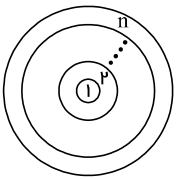
۲۶- سه شناگر a, b, c با هم مسابقه می‌دهند. شانس برنده شدن a و b مساوی یکدیگر و شانس برنده شدن هر کدام از آن‌ها دو برابر c است. احتمال برد b یا c کدام است؟

- ① $\frac{3}{5}$ ② $\frac{2}{5}$ ③ $\frac{1}{5}$ ④ $\frac{4}{5}$

۲۷- یک تاس طوری ساخته شده است که احتمال آمدن عدد ۲، برابر با $\frac{1}{3}$ احتمال آمدن هر کدام از اعداد دیگر است. اگر این تاس را پرتاب کنیم، با چه احتمالی عددی غیراول ظاهر می‌شود؟

- ① $\frac{9}{16}$ ② $\frac{7}{16}$ ③ $\frac{5}{8}$ ④ $\frac{1}{2}$

۲۸- در پرتاب یک دارت به یک صفت دایره‌های شکل که به ناحیه n مجزا تقسیم شده است، احتمال اصابت دارت به ناحیه k ام $(1 \leq k \leq n)$ است. اگر احتمال اصابت دارت به ناحیه دوم $\frac{1}{12}$ باشد، دایره به چند ناحیه تقسیم شده است؟

- ① ۴   ② ۵   ③ ۶   ④ ۷

۲۹- اگر $S = \{a, b, c, d, e\}$ فضای نمونه‌ای یک آزمایش تصادفی و $A = \{a, b\}$, $B = \{b, c\}$ و $C = \{b, d, e\}$ سه پیشامد از این فضای نمونه‌ای باشند به طوری که $P(A) = \frac{1}{2}$, $P(B) = \frac{1}{4}$ و $P(C) = \frac{1}{3}$ ، حاصل $P(\{a, b, c\})$ کدام است؟

- ① $\frac{17}{24}$ ② $\frac{5}{12}$ ③ $\frac{7}{12}$ ④ $\frac{5}{24}$

۳۰- در پرتاب یک چهاروجهی که اعداد ۱، ۲، ۳ و ۴ روی آن حک شده است، احتمال رو شدن هر وجه متناسب با عکس مجذور عدد روی آن وجه است. احتمال رو شدن عدد زوج در یک بار پرتاب این چهاروجهی کدام است؟

- ① $\frac{9}{41}$ ② $\frac{3}{41}$ ③ $\frac{23}{41}$ ④ $\frac{32}{41}$

۳۱- در یک تجربه تصادفی، فضای نمونه $S = \{a, b, c, d\}$ است. اگر $P(a)$, $P(b)$, $P(c)$ و $P(d)$ جملات متوالی یک دنباله حسابی با قدرنسبت مثبت باشند و $P(\{c, d\}) = \frac{5}{7}$ باشد، آنگاه $P(a)$ کدام است؟

- ① $\frac{5}{56}$ ② $\frac{5}{28}$ ③ $\frac{3}{28}$ ④ $\frac{3}{56}$

۳۲- اگر $S = \{a, b, c, d, e\}$ فضای نمونه یک آزمایش تصادفی، $A = \{a, b\}$, $B = \{a, c\}$ و $C = \{a, d, e\}$ پیشامدهایی از این فضای نمونه و $P(A) = \frac{1}{3}$, $P(B) = \frac{2}{5}$ و $P(C) = \frac{3}{5}$ باشد، آنگاه $P(A' \cap B')$ کدام است؟

- ① $\frac{13}{30}$ ② $\frac{4}{15}$ ③ $\frac{11}{30}$ ④ $\frac{1}{3}$

آمار و احتمال

۳۳- در یک تجربه تصادفی $S = \{x, y, \dots, z\}$ فضای نمونه است. اگر $P(x), P(y), \dots, P(z)$ یک دنباله حسابی تشکیل دهند $(P(x) < P(z))$ به طوری که $P(x) = \frac{1}{12}$ و قدرنسبت $\frac{1}{30}$ باشد، تعداد پیشامدهای متمایزی که روی این فضای نمونه تعریف می شود کدام است؟

- ① ۶۴   ② ۱۲۸   ③ ۲۵۶   ④ ۵۱۲

۳۴- در پرتاب یک تاس، احتمال رو شدن عدد ۶، $\frac{1}{3}$ احتمال رو نشدن آن است و احتمال رو شدن هریک از اعداد ۱ تا ۵، برابر یکدیگر می باشد. در یک بار پرتاب این تاس، احتمال اینکه عددی زوج ظاهر شود، کدام است؟

- ① $\frac{13}{20}$ ② $\frac{7}{20}$ ③ $\frac{9}{20}$ ④ $\frac{11}{20}$

۳۵- در پرتاب یک تاس، احتمال مشاهده هر عدد متناسب با همان عدد است. اگر این تاس را به هوا پرتاب کنیم، احتمال مشاهده کدام عدد ۴۰ درصد احتمال مشاهده نشدن آن است؟

- ① ۲   ② ۳   ③ ۵   ④ ۶

۳۶- دسته ای کارت داریم که شامل ۴ کارت دو رو زرد و ۵ کارت دو رو سبز و ۶ کارت یک رو زرد و یک رو سبز است. کارتی را به تصادف بیرون می آوریم و مشاهده می کنیم. احتمال آن که روی مشاهده شده، زرد باشد، چند برابر احتمال آن است که روی مشاهده شده سبز باشد؟

- ① $\frac{8}{7}$ ② $\frac{7}{15}$ ③ $\frac{7}{8}$ ④ $\frac{8}{15}$

۳۷- یک بازیکن فوتبال ۶۰ درصد پنالتی های خود را به سمت راست دروازه و بقیه را به سمت چپ می زند، درصد موفقیت او در پنالتی هایی که به راست و چپ دروازه می زند، به ترتیب ۸۰ و ۶۰ می باشد. اگر پنالتی آخر او گل شده باشد، با کدام احتمال آن را به سمت راست دروازه زده است؟

- ① $\frac{3}{7}$ ② $\frac{4}{7}$ ③ $\frac{1}{3}$ ④ $\frac{2}{3}$

۳۸- کدام گزاره زیر در مورد ۲ پیشامد دلخواه A و B صحیح است؟

- ① $P(A|\bar{B}) = 1 - P(A|B)$ ② $P(\bar{A}|B) = 1 - P(A|B)$ ③ $P(\bar{A}|\bar{B}) = 1 - P(A|B)$ ④ $P(\bar{A}|\bar{B}) = P(A|B)$

۳۹- یک سیستم مخابراتی در مخابره خط و نقطه $\frac{1}{4}$ نقاط را به خط و $\frac{1}{3}$ خطوط را به نقطه تبدیل می کند. اگر ۴۰ درصد علائم مخابره شده نقطه و بقیه خط باشد. در این صورت احتمال اینکه نقطه دریافت شده در اصل به صورت نقطه مخابره شده باشد، چقدر است؟

- ① $\frac{2}{5}$ ② $\frac{3}{5}$ ③ $\frac{1}{3}$ ④ $\frac{2}{3}$

۴۰- فردی که به ۸۰ درصد مطالب یک درس مسلط است، به یک تست ۵ گزینه ای در درس مورد نظر پاسخ صحیح داده است. احتمال آنکه جواب صحیح را بلد بوده باشد، برابر کدام گزینه است؟ (اگر این فرد، مطلب درسی را بلد نباشد، پاسخ تست را به تصادف انتخاب می کند.)

- ① $\frac{18}{19}$ ② $\frac{20}{21}$ ③ $\frac{13}{19}$ ④ $\frac{17}{19}$

۴۱- یک سکه را پرتاب می کنیم. اگر رو بیاید، دو سکه دیگر و در صورتی که پشت بیاید، سه سکه دیگر پرتاب می کنیم. اگر در پایان این آزمایش تصادفی، سه سکه رو آمده باشد، با کدام احتمال سکه اول نیز رو آمده است؟

- ① $\frac{1}{2}$ ② $\frac{2}{3}$ ③ $\frac{3}{4}$ ④ $\frac{7}{8}$

۴۲- با ارقام ۱، ۲، ۰۰۰ و ۹، عددی سه رقمی بدون تکرار ارقام می سازیم. اگر بدانیم که رقم دهگان این عدد زوج است، احتمال آن که عدد سه رقمی فرد باشد، کدام است؟

- ① $\frac{3}{7}$ ② $\frac{3}{7}$ ③ $\frac{9}{17}$ ④ $\frac{5}{8}$

آمار و احتمال

۴۳- در پرتاب دو تاس، اگر بدانیم ضرب دو عدد رو شده، عددی دو رقمی است، با چه احتمالی جمع دو عدد رو شده، عددی یک رقمی و فرد است؟

④ $\frac{10}{19}$

③ $\frac{8}{19}$

⑤ $\frac{7}{19}$

① $\frac{6}{19}$

۴۴- جعبه A دارای ۳ مهره قرمز و ۱ مهره سفید و جعبه B دارای ۱ مهره سفید و ۱ مهره قرمز است. از جعبه A سه مهره به تصادف انتخاب کرده و در جعبه B می‌ریزیم و سپس از جعبه B ، دو مهره خارج می‌کنیم. با کدام احتمال این دو مهره قرمز هستند؟

④ $\frac{5}{8}$

③ $\frac{1}{2}$

⑤ $\frac{3}{8}$

① $\frac{1}{4}$

۴۵- در پرتاب ۳ تاس می‌دانیم که جمع اعداد رو شده ۷ است. احتمال این که هر سه عدد رو شده فرد باشند، کدام است؟

④ $\frac{1}{5}$

③ $\frac{2}{5}$

⑤ $\frac{4}{5}$

① $\frac{3}{5}$

۴۶- تیم فوتسال یک کلاس، ۸ بازیکن با قدهای مختلف دارد. دو بازیکن از این تیم به تصادف انتخاب می‌کنیم. اگر بازیکن اول بلندتر از بازیکن دوم باشد، احتمال این که بازیکن اول بلندقدترین بازیکن تیم باشد، چقدر است؟

④ $\frac{1}{8}$

③ $\frac{1}{7}$

⑤ $\frac{1}{4}$

① $\frac{1}{2}$

۴۷- در کیسه A ، ۳ مهره سفید و ۵ مهره سیاه و در کیسه B ، ۶ مهره سفید و ۱ مهره سیاه وجود دارد. یک کیسه را به تصادف انتخاب کرده و از آن دو مهره به تصادف برمی‌داریم. احتمال آن که دو مهره هم‌رنگ باشند، کدام است؟

④ $\frac{33}{56}$

③ $\frac{17}{28}$

⑤ $\frac{31}{56}$

① $\frac{15}{28}$

۴۸- دو سبد داریم. در سبد اول، ۵ مهره قرمز و ۴ مهره آبی و در سبد دوم، ۷ مهره قرمز و ۵ مهره آبی قرار دارد. سبدهای را به تصادف انتخاب می‌کنیم و مهره‌های از آن بیرون می‌کشیم. اگر این مهره قرمز باشد، احتمال این که سبد اول انتخاب شده باشد، کدام است؟

④ $\frac{9}{41}$

③ $\frac{12}{41}$

⑤ $\frac{28}{41}$

① $\frac{20}{41}$

۴۹- جعبه A شامل ۳ گوی سفید، ۴ گوی سیاه و ۲ گوی قرمز و جعبه B شامل ۲ گوی سفید و ۵ گوی سیاه است. یکی از این دو جعبه را به تصادف انتخاب کرده و یک گوی از آن خارج می‌کنیم. احتمال این که گوی خارج شده سیاه نباشد، چقدر است؟

④ $\frac{1}{2}$

③ $\frac{53}{63}$

⑤ $\frac{73}{126}$

① $\frac{53}{126}$

۵۰- دسته‌ای کارت شامل ۵ کارت دو رو قرمز، ۶ کارت دو رو سبز و ۴ کارت یک رو قرمز و یک رو سبز است. کارتی را به تصادف از این دسته انتخاب می‌کنیم و یک روی آن را می‌بینیم. با کدام احتمال روی مشاهده شده از کارت، سبز رنگ است؟

④ $\frac{8}{15}$

③ $\frac{7}{15}$

⑤ $\frac{2}{5}$

① $\frac{1}{3}$

۵۱- در یک مدرسه، ۶۰ درصد دانش‌آموزان کلاس A و ۷۰ درصد دانش‌آموزان کلاس B در مسابقات ورزشی شرکت کرده‌اند و نسبت تعداد کل دانش‌آموزان کلاس A به تعداد کل دانش‌آموزان کلاس B ، ۲ به ۳ است. دانش‌آموزی به تصادف از دانش‌آموزان این دو کلاس انتخاب می‌کنیم. اگر این دانش‌آموز در مسابقات ورزشی شرکت کرده باشد، با چه احتمالی این دانش‌آموز از کلاس A بوده است؟

④ $\frac{7}{11}$

③ $\frac{6}{11}$

⑤ $\frac{5}{11}$

① $\frac{4}{11}$

۵۲- خانواده‌ای دارای ۴ فرزند است. یک فرزند را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال این که این فرزند، فقط یک برادر کوچک‌تر داشته باشد، کدام است؟

④ $\frac{13}{32}$

③ $\frac{3}{8}$

⑤ $\frac{5}{16}$

① $\frac{11}{32}$

۵۳- اگر A و B دو پیشامد ناتهی از فضای نمونه‌ای S باشند، کدام رابطه صحیح نیست؟ (اشتراک A و B ناتهی است.)

④ $P(A|S) = P(A)$

③ $P(A|A) = 1$

⑤ $\frac{P(A \cap B)}{P(A|B)} = P(A)$

① $\frac{P(A|B)}{P(B|A)} = \frac{P(A)}{P(B)}$

۵۴- جعبه A دارای ۵ مهره سفید و ۳ مهره سیاه و جعبه B دارای ۲ مهره سفید و ۶ مهره سیاه می باشد. تاسی داریم که روی وجه های آن تنها دو عدد X و Y نوشته شده است. این تاس را پرتاب می کنیم. اگر عدد ظاهر شده X باشد از ظرف A و اگر عدد ظاهر شده Y باشد از ظرف B مهره ای را انتخاب می کنیم. اگر احتمال انتخاب شدن مهره های سفید و سیاه با یکدیگر برابر باشد، روی چند وجه تاس عدد X نوشته شده است؟

- ① ۲   ② ۳   ③ ۴   ④ ۵

۵۵- تاسی داریم که احتمال آمدن هر عدد، متناسب با مربع آن عدد است. این تاس را پرتاب می کنیم. اگر بدانیم عدد روشده زوج است، با کدام احتمال عدد ۴ رو شده است؟

- ① $\frac{1}{14}$ ② $\frac{1}{7}$ ③ $\frac{3}{14}$ ④ $\frac{2}{7}$

۵۶- احتمال اینکه دانش آموزی در یک آزمون به سوالات اختصاصی و عمومی به صورت صحیح جواب دهد به ترتیب ۰٫۵ و ۰٫۸ است. اگر سوالی از بین ۱۰ سؤال اختصاصی و n سؤال عمومی انتخاب شود و احتمال آنکه دانش آموز به این سؤال پاسخ صحیح دهد برابر ۶۸ درصد باشد، آنگاه مقدار n کدام است؟

- ① ۱۵   ② ۱۰   ③ ۲۰   ④ ۲۵

۵۷- یک تاس را پرتاب می کنیم. اگر عددی کوچک تر از ۴ رو شود، سه سکه و در غیر این صورت یک سکه پرتاب می کنیم. اگر در این آزمایش تصادفی حداقل یک بار سکه رو آمده باشد، با کدام احتمال نتیجه پرتاب تاس عدد ۲ بوده است؟

- ① $\frac{7}{33}$ ② $\frac{5}{19}$ ③ $\frac{6}{31}$ ④ $\frac{4}{17}$

۵۸- از جعبه ای که ۶ مهره سفید و ۱۰ مهره سیاه دارد، مهره ای خارج می کنیم و بعد از رؤیت رنگ مهره، آن را به همراه دو مهره از رنگ مخالف به جعبه برمی گردانیم و سپس مهره ای دیگر از جعبه خارج می کنیم. احتمال آنکه رنگ هر دو مهره خارج شده از جعبه سفید باشد، کدام است؟

- ① $\frac{1}{8}$ ② $\frac{3}{16}$ ③ $\frac{1}{4}$ ④ $\frac{3}{8}$

۵۹- برای دو پیشامد A و B ، اگر $P(A) = P(B) = ۰٫۶$ و $P(A|B) = ۰٫۸$ باشد، $P(A|B')$ کدام است؟

- ① ۰٫۲   ② ۰٫۳   ③ ۰٫۴   ④ ۰٫۵

۶۰- جعبه ای محتوی ۶ مهره با شماره های ۱ تا ۶ است. یک مهره به تصادف از جعبه خارج می کنیم و پس از رؤیت شماره آن، مهره های با شماره کوچکتر از آن را نیز از جعبه خارج کرده و سپس مهره دیگری در صورت امکان از جعبه انتخاب می کنیم. اگر شماره دومین مهره خارج شده تصادفی ۴ باشد، با کدام احتمال شماره اولین مهره خارج شده ۲ بوده است؟

- ① $\frac{12}{47}$ ② $\frac{15}{47}$ ③ $\frac{18}{47}$ ④ $\frac{21}{47}$

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳

تعداد اعداد صحیح در بازه $[m, n]$ که مضرب k می باشند از دستور $\left[\frac{n}{k} \right] - \left[\frac{m}{k} \right]$ حاصل می شود.

پیشامد بخش پذیر بودن بر ۲ : B و پیشامد بخش پذیر بودن بر ۵ : A

$$P(A \cup B') = P((A' \cap B)')$$

$$= 1 - P(A' \cap B) = 1 - P(B \cap A')$$

$$= 1 - P(B - A) = 1 - (P(B) - P(A \cap B))$$

$$n(S) = 90$$

$$n(B) = \left[\frac{99}{2} \right] - \left[\frac{9}{2} \right] = 49 - 4 = 45$$

$$n(A \cap B) = \left[\frac{99}{10} \right] - \left[\frac{9}{10} \right] = 9 - 0 = 9$$

$$\Rightarrow P(A \cup B') = 1 - (P(B) - P(A \cap B)) = 1 - \left(\frac{45}{90} - \frac{9}{90} \right) = 1 - \frac{36}{90} = \frac{54}{90} = \frac{6}{10}$$

روش دوم: از هر ۵ عدد متوالی یکی بر ۵ بخش پذیر است و از هر ۲ عدد متوالی یکی بر ۲ بخش پذیر نیست:

$$P(A \cup B') = P(A) + P(B') - P(A \cap B') = \frac{1}{5} + \frac{1}{2} - \frac{1}{5} \times \frac{1}{2} = \frac{6}{10}$$

۲ - گزینه ۲

می دانیم اگر دو پیشامد A و B ناسازگار باشند (وقوع یا عدم وقوع یکی تأثیری بر دیگری نداشته باشد) آنگاه $A \cap B = \emptyset$ پس:

$$P(A \cap B) = 0$$

$$P(B') = \frac{2}{5} \Rightarrow P(B) = 1 - \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = P(A) + P(B)$$

$$P(A \cup B) = \frac{1}{3} + \frac{3}{5} = \frac{5+9}{15} = \frac{14}{15}$$

۳ - گزینه ۴ نکته: تعداد اعداد طبیعی کوچک تر یا مساوی n مضرب عدد k از دستور $\left[\frac{n}{k} \right]$ حاصل شود.

نکته: عددی که هم مضرب a و هم مضرب b باشد مضرب کوچک ترین مضرب مشترک a و b خواهد بود.

پیشامد A را انتخاب عددی که بر ۳ بخش پذیر باشد و پیشامد B را انتخاب عددی که بر ۵ بخش پذیر باشد، در نظر می گیریم. به دنبال محاسبه $P(A' \cap B')$ هستیم. پس داریم:

$$n(S) = 200$$

$$n(A) = \left[\frac{200}{3} \right] = 66 \Rightarrow P(A) = \frac{66}{200}$$

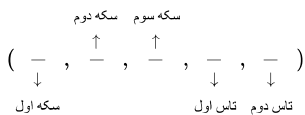
$$n(B) = \left[\frac{200}{5} \right] = 40 \Rightarrow P(B) = \frac{40}{200}$$

$$n(A \cap B) = \left[\frac{200}{15} \right] = 13 \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{13}{200}$$

$$P(A' \cap B') = P((A \cup B)') = 1 - P(A \cup B)$$

$$= 1 - (P(A) + P(B) - P(A \cap B)) = 1 - \left(\frac{66}{200} + \frac{40}{200} - \frac{13}{200} \right) = 1 - \frac{93}{200} = \frac{107}{200}$$

۴ - گزینه ۴ این آزمایش تصادفی یک فضای نمونه ای مرکب می سازد که ۵ تایی های مرتبی را تشکیل می دهند:

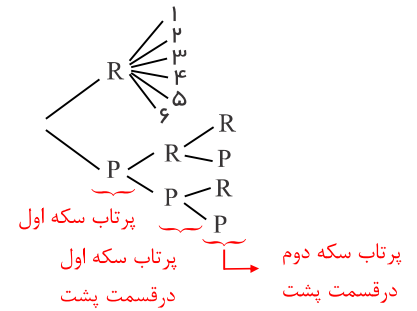
$$\text{تعداد} = 2 \times 2 \times 2 \times 6 \times 6 = 288$$

۵ - گزینه ۲ با استفاده از نمودار درختی سوال را حل می‌کنیم:

$R = \text{رو}$ و $P = \text{پشت}$
 $\Rightarrow A = \{(R, 1), (R, 2), \dots, (R, 6), (P, R, P), (P, P, R)\}$
 $B = \{(P, R, P), (P, P, R), (P, P, P)\}$
 زیرا از لفظ حداقل استفاده کرده است.

$A - B = \{(R, 1), (R, 2), \dots, (R, 6)\}$
 فقط A اتفاق بیفتند.

تعداد زیرمجموعه‌های $\xrightarrow{x=6} 2^x = 2^6 = 64$
 یک مجموعه x عضو است $\xrightarrow{x=6} 6$ دارای $(A-B)$ عضو است

۶ - گزینه ۱

باید احتمال هر یک از گزینه‌ها را بررسی کنیم:

گزینه ۱: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$, $n(A) = \binom{4}{3} = 4$, $n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9 \times 8 \times 7}{3 \times 2 \times 1} = 84$
 ثابت

$\Rightarrow P(A) = \frac{4}{4 \times 21} = \frac{4}{84}$

گزینه ۲: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$, $n(A) = \binom{4}{2} \times \binom{5}{1} = 6 \times 5 = 30 \rightarrow P(A) = \frac{30}{84}$

گزینه ۳: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$, $n(A) = \binom{4}{1} \times \binom{5}{2} = 4 \times 10 = 40 \rightarrow P(A) = \frac{40}{84}$

گزینه ۴: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$, $n(A) = \binom{5}{3} = \binom{5}{2} = 10 \rightarrow P(A) = \frac{10}{84}$

بنابر مقایسه اعداد بدست آمده گزینه ۱ درست است.

۷ - گزینه ۲ احتمال اینکه در پرتاب یک تاس ۶ نیاید را می‌توان اینگونه یافت:

$\begin{cases} n(S) = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\} \\ n(A) = \{1, 2, 3, 4, 5\} \end{cases}$ (۶ نیاید)
 $\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5}{6} \xrightarrow{\text{اگر } n \text{ بار پرتاب کنیم}} \left(\frac{5}{6}\right)^n$

حال باید ببینیم که به ازای کدام مقدار n این کسر کمتر از $\frac{125}{216}$ است:

$\left(\frac{5}{6}\right)^n < \frac{125}{216} \rightarrow \left(\frac{5}{6}\right)^n < \left(\frac{5}{6}\right)^3 \rightarrow n > 3$

کمترین مقدار $n = 4$ می‌باشد.

۸ - گزینه ۴ برای آنکه کوچکترین مهره باقی‌مانده ۵ شود باید مهره‌های ۱، ۲، ۳، ۴ را برداریم و ۵ را برداریم و از ۱۵ عدد مهره دیگر ۳ عدد را برمی‌داریم $\Leftarrow$ طبق فرمول احتمال داریم:

۴ عدد بالا را باید از قبل برداریم. $\uparrow$
 ۵ نمی‌تواند باشد. $\uparrow$
 $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{20-1}{3}}{\binom{20}{7}} = \frac{\binom{15}{3}}{\binom{20}{7}}$
 تعداد کل حالات

تذکر: $\left(\binom{15}{3}\right)$ و $\left(\binom{15}{12}\right)$ برابر هستند

۹ - گزینه ۴ پیشامد A حالات مطلوب است.

مسئله را به روش غیرمستقیم حل می‌کنیم. حالاتی موردنظر نیست که حداقل یکی از سه رقم روشده زوج نباشد و مجموع کمتر یا مساوی ۶ باشد بنابراین:

$$\left. \begin{array}{l} 1, 1, 1 \Rightarrow \frac{3!}{3!} = 1 \\ 1, 1, 2 \Rightarrow \frac{3!}{2!} = 3 \\ 1, 2, 2 \Rightarrow \frac{3!}{2!} = 3 \\ 1, 2, 3 \Rightarrow \frac{3!}{1!} = 6 \end{array} \right\} \Rightarrow n(A') = 1 + 3 + 3 + 3 + 3 + 6 = 19 \rightarrow P(A') = \frac{19}{216}$$

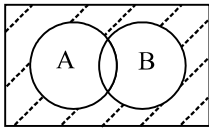
$$P(A) = 1 - P(A') = \frac{216 - 19}{216} = \frac{197}{216}$$

۱۰ - گزینه ۱ نکته: دو پیشامد A و B را مستقل نامند هرگاه وقوع یکی تأثیری بر دیگری نداشته باشد.

نکته: شرط لازم و کافی برای آنکه در پیشامد A و B مستقل باشند آن است که $P(A \cap B) = P(A) \times P(B)$

نکته: اگر A و B مستقل باشند متمم‌های آن‌ها نیز مستقل هستند.

A پیشامد آن است که تیرانداز اول به هدف بزند و B پیشامد آن است که تیرانداز دوم به هدف بزند. قسمت هاشورخورده همان قسمت موردنظر سوال است که برابر است با $(A \cup B)'$. چون دو پیشامد A و B ، مستقل از یکدیگر هستند، داریم:

$$P[(A \cup B)'] = P(A' \cap B') = P(A') \cdot P(B') = (1 - 0.8)(1 - 0.5) = 0.2 \times 0.5 = 0.1$$

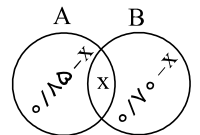
۱۱ - گزینه ۳ فرض می‌کنیم A دانش‌آموزانی باشند که در درس ریاضی و B دانش‌آموزانی باشند که در درس فیزیک مردود شده‌اند. توجه نمایید که $P(A \cup B) = 1$ می‌باشد. هم‌چنین فرض می‌کنیم x احتمال آن است که دانش‌آموزی در هر دو درس مردود شده باشد.

$$P(A \cup B) = 1$$

$$\Rightarrow 0.85 - x + x + 0.70 - x = 1 \Rightarrow x = 0.55$$

$$\text{درصد دانش‌آموزانی که فقط در یک درس مردود شده‌اند} = (0.85 - x) + (0.70 - x)$$

$$\underline{\underline{0.55}} \quad 0.30 + 0.15 = 0.45$$

۱۲ - گزینه ۱

A : پیشامد حاصل‌ضرب اعداد رو شده در پرتاب ۳ تاس مضرب ۵ باشد.

B : پیشامد حاصل‌ضرب اعداد رو شده در پرتاب ۳ تاس عدد فرد باشد.

برای آن‌که حاصل‌ضرب اعداد رو شده در پرتاب ۳ تاس مضرب ۵ باشد باید یکی از تاس‌ها مضرب ۵ باشد که متمم پیشامد آن است که هیچکدام از تاس‌ها ۵ نیاید.

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - P(\text{هیچکدام از تاس‌ها ۵ نیاید}) = 1 - \frac{5 \times 5 \times 5}{6^3} = 1 - \frac{125}{216} = \frac{91}{216}$$

$$P(B) = P(\text{هیچکدام از تاس‌ها زوج نیاید}) = \frac{3 \times 3 \times 3}{6^3} = \frac{27}{216}$$

$$\Rightarrow \frac{P(A)}{P(B)} = \frac{\frac{91}{216}}{\frac{27}{216}} = \frac{91}{27}$$

۱۳ - گزینه ۴ پرتاب دوم نمی‌تواند ۲ یا ۱ باشد، زیرا اعداد متمایز هستند.

پرتاب دوم ۳ بیاید $\leftarrow$ در پرتاب اول و سوم باید از $\{1, 2\}$ و متمایز بیاید که می‌شود: $2 \times 1 = 2$

پرتاب دوم ۴ بیاید $\leftarrow$ در پرتاب اول و سوم باید از $\{1, 2, 3\}$ و متمایز بیاید که می‌شود: $3 \times 2 = 6$

پرتاب دوم ۵ بیاید $\leftarrow$ در پرتاب اول و سوم باید از $\{1, 2, 3, 4\}$ و متمایز بیاید که می‌شود: $4 \times 3 = 12$

پرتاب دوم ۶ بیاید $\leftarrow$ در پرتاب اول و سوم باید از $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ و متمایز بیاید که می‌شود: $5 \times 4 = 20$

بنابراین:

$$P(A) = \frac{2 + 6 + 12 + 20}{6^3} = \frac{5}{27}$$

راه‌حل دوم: ۳ عدد از ۶ عدد انتخاب می‌کنیم. عدد بزرگ‌تر را وسط قرار داده و برای دو عدد دیگر دو حالت داریم. بنابراین:

$$P(A) = \frac{2 \times \binom{6}{3}}{6^3} = \frac{5}{27}$$

$$P(B \cap A') = (P(A \cup B))' = 1 - P(A \cup B) = 1 - 0.6 = 0.4$$

$$\Rightarrow P(B - A) = P(B) - P(B \cap A) = 0.4$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(B \cap A) = 0,5 + 0,4 = 0,9$$

۱۵ - گزینه ۳

نکته: اگر A و B دو مجموعه دلخواه باشند احتمال آن که نه A اتفاق بیافتد نه B از دستور زیر حل می شود:

$$P(A' \cap B') = 1 - P(A \cup B)$$

$n(S) = 300$ ، پیشامد بخش پذیر بر $6 = B$ ، پیشامد بخش پذیر بر $5 = A$

$$P(A' \cap B') = P((A \cup B)') = 1 - P(A \cup B) = 1 - (P(A) + P(B) - P(A \cap B))$$

$$= 1 - \left(\frac{\left[\frac{300}{5} \right]}{300} + \frac{\left[\frac{300}{6} \right]}{300} - \frac{\left[\frac{300}{30} \right]}{300} \right) = 1 - \left(\frac{60 + 50 - 10}{300} \right) = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

روش دوم: از هر ۵ عدد طبیعی متوالی یکی بر ۱۰ بخش پذیر است و از هر ۶ عدد طبیعی متوالی یکی از ۶ بخش پذیر است پس داریم:

$$P(A' \cap B') = \frac{4}{5} \times \frac{5}{6} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

۱۶ - گزینه ۲ عددی که مضرب فرد ۳ بوده ولی مضرب ۵ نباشد عددی است که مضرب ۳ بوده و بر هیچ کدام از اعداد ۲ و ۵ بخش پذیر نباشد.

پیشامدهای A ، B و C را به صورت زیر در نظر می گیریم:

A : پیشامد اینکه عدد انتخابی مضرب ۳ باشد:

B : پیشامد اینکه عدد انتخابی مضرب ۲ باشد:

C : پیشامد اینکه عدد انتخابی مضرب ۵ باشد:

$$P(A \cap B' \cap C') = P[A \cap (B \cup C)'] = P[A - (B \cup C)]$$

$$= P(A) - P[A \cap (B \cup C)] = P(A) - P[(A \cap B) \cup (A \cap C)]$$

$$= P(A) - [P(A \cap B) + P(A \cap C) - P(A \cap B \cap C)]$$

$$= \frac{\left[\frac{100}{3} \right]}{100} - \frac{\left[\frac{100}{6} \right]}{100} - \frac{\left[\frac{100}{15} \right]}{100} + \frac{\left[\frac{100}{30} \right]}{100} = \frac{33 - 16 - 6 + 3}{100} = 0,14$$

۱۷ - گزینه ۱

$$P(A) = \frac{1}{3} \Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

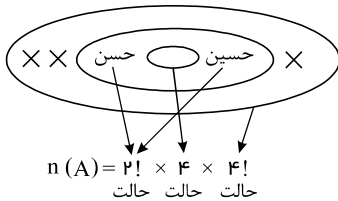
$$P(B|A') = \frac{P(B \cap A')}{P(A')} = \frac{1}{\frac{2}{3}} \Rightarrow \frac{P(B \cap A')}{\frac{2}{3}} = \frac{1}{2} \Rightarrow P(B \cap A') = \frac{1}{3}$$

$$P(A|B) = \frac{1}{4} \Rightarrow 1 - P(A|B) = 1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4} \Rightarrow P(A'|B) = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{P(A' \cap B)}{P(B)} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{\frac{1}{3}}{P(B)} = \frac{3}{4} \Rightarrow P(B) = \frac{4}{9}$$

۱۸ - گزینه ۴

$$n(S) = 6!$$

$$n(A) = 2! \times 4 \times 4!$$

درواقع حسن و حسین و فرد بین آنها را یک نفر در نظر می گیریم که با سه نفر دیگر تشکیل مجموعه ای ۴ عضوی می دهند و به ۴! حالت باهم جابه جا می شوند.

$$P(A) = \frac{4 \times 4! \times 2!}{6!} = \frac{4}{15}$$

۱۹ - گزینه ۱ سال کیبسه دار ۳۶۶ روز است چون $366 = 52 \times 7 + 2$ ، هر روز هفته ۵۲ بار تکرار می شود. و دو روز اضافه می آید احتمال آنکه روز جمعه ۵۳ بار تکرار شود $\frac{2}{7}$ می باشد.

۲۰ - گزینه ۴

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = 0,8 \Rightarrow 4P(A \cap B) + \frac{4}{3}P(A \cap B) - P(A \cap B) = 0,8 \Rightarrow \frac{13}{3}P(A \cap B) = \frac{8}{10} \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{12}{65}$$

$$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = 4P(A \cap B) - P(A \cap B) = 3P(A \cap B) = 3 \times \frac{12}{65} = \frac{36}{65}$$

۲۱ - گزینه ۴ می‌دانیم در پرتاب تاس $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ طبق فرض:

$$P(6) = a, P(5) = 2a, P(4) = 4a, P(3) = 8a, P(2) = 16a, P(1) = 32a$$

از طرفی:

$$P(1) + P(2) + \dots + P(6) = 1 \Rightarrow 32a + 16a + 8a + 4a + 2a + a = 1$$

$$\Rightarrow a \times \frac{(2^6 - 1)}{(2 - 1)} = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{63}$$

$$P(\text{ظاهر شدن عددی فرد}) = P(1) + P(3) + P(5) = 32a + 8a + 2a = 42a = \frac{42}{63} = \frac{2}{3}$$

۲۲ - گزینه ۱

می‌دانیم چون $S = \{a, b, c, d\}$ پس $P(\{a\}) + P(\{b\}) + P(\{c\}) + P(\{d\}) = 1$

$$P(\{a, c, d\}) = \frac{2}{3} \Rightarrow P(b) = \frac{1}{3}$$

$$P(\{a, b\}) = P(a) + P(b) \Rightarrow \frac{2}{5} = P(a) + \frac{1}{3} \Rightarrow P(a) = \frac{1}{15}$$

۲۳ - گزینه ۲ با توجه به این که احتمال ظاهر شدن هر عدد، متناسب با معکوس همان عدد است، داریم:

$$P(1) = x, P(2) = \frac{1}{2}x, P(3) = \frac{1}{3}x$$

$$P(4) = \frac{1}{4}x, P(5) = \frac{1}{5}x, P(6) = \frac{1}{6}x$$

با توجه به آن که $P(S) = 1$ $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ است، داریم:

$$P(1) + P(2) + \dots + P(6) = 1 \Rightarrow x + \frac{1}{2}x + \frac{1}{3}x + \frac{1}{4}x + \frac{1}{5}x + \frac{1}{6}x = 1$$

$$\Rightarrow \frac{60 + 30 + 20 + 15 + 12 + 10}{60}x = 1 \Rightarrow x = \frac{60}{147}$$

$$P(\{2, 5\}) = P(2) + P(5) = \frac{30}{147} + \frac{12}{147} = \frac{42}{147} = \frac{2}{7}$$

۲۴ - گزینه ۲ نکته: در فضای نمونه‌ای متناهی با احتمال شانس اگر $S = \{S_1, S_2, \dots, S_n\}$ فضای نمونه‌ای و $A = \{a_1, a_2, \dots, a_k\}$ یک زیرمجموعه K عضوی از S باشد، همواره داریم:

۱) $0 \leq P(A) \leq 1$

۲) $P(S) = P(S_1) + P(S_2) + \dots + P(S_n) = 1$

۳) $P(A) = P(a_1) + P(a_2) + \dots + P(a_k)$

اگر $P(1) = x$ ، آن‌گاه $P(2) = \frac{x}{2}$ ، $P(3) = \frac{x}{3}$ ، $P(4) = \frac{x}{4}$ ، $P(5) = \frac{x}{5}$ و $P(6) = \frac{x}{6}$ است و داریم:

$$S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

$$P(1) + P(2) + P(3) + P(4) + P(5) + P(6) = 1$$

$$\Rightarrow \frac{x}{1} + \frac{x}{2} + \frac{x}{3} + \frac{x}{4} + \frac{x}{5} + \frac{x}{6} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{60x + 30x + 20x + 15x + 12x + 10x}{60} = 1 \Rightarrow x = \frac{60}{147}$$

$$\Rightarrow P(\text{بعضی}) = P(\{2, 4, 6\}) = P(2) + P(4) + P(6) = \frac{30}{147} + \frac{15}{147} + \frac{10}{147} = \frac{55}{147}$$

۲۵ - گزینه ۱

$$P(a) = P(b) = P(c) = x, P(d) = 2x$$

طبق فرض:

بدیهی است $P(S) = 1$ بنابراین داریم:

$$P(a) + P(b) + P(c) + P(d) = 1 \Rightarrow x + x + x + 2x = 1 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{5}$$

$$P(a) = P(b) = P(c) = \frac{1}{5}, P(d) = \frac{2}{5}$$

$$P(\{a, d\}) = P(a) + P(d) = \frac{1}{5} + \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

۲۶ - گزینه ۱ طبق فرض $S = \{a, b, c\}$ ، بنابراین $P(a) + P(b) + P(c) = 1$ از طرفی:

$$\left. \begin{aligned} P(a) = P(b) = 2x \\ P(c) = x \end{aligned} \right\} \Rightarrow P(a) + P(b) + P(c) = 1 \Rightarrow 2x + 2x + x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{5}$$

$$P(\{b, c\}) = P(b) + P(c) = \frac{2}{5} + \frac{1}{5} = \frac{3}{5}$$

۲۷ - گزینه ۱ اگر احتمال آمدن عدد ۲ را برابر x در نظر بگیریم، احتمال آمدن بقیه اعداد برابر $3x$ است. چون $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ پس داریم:

$$P(1) + P(2) + P(3) + P(4) + P(5) + P(6) = 1 \Rightarrow 5(3x) + x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{16}$$

$$P(\text{غیراول بودن}) = P(\{1, 4, 6\}) = 3x + 3x + 3x = \frac{9}{16}$$

۲۸ - گزینه ۳

نکته: مجموع اعداد طبیعی فرد برابر است با:

$$1 + 3 + 5 + \dots + (2n - 1) = n^2$$

با فرض این که دارت حتماً به یکی از نواحی برخورد می‌کند، احتمال اصابت دارت به نواحی اول، دوم، سوم و ... به ترتیب x ، $3x$ ، $5x$ و ... است. بنابراین داریم:

$$\text{ناحیه دوم: } 3x = \frac{1}{12} \Rightarrow x = \frac{1}{36}$$

$$P(S) = 1 \Rightarrow \frac{1}{36} + \frac{3}{36} + \frac{5}{36} + \dots + \frac{2n-1}{36} = 1 \Rightarrow \frac{1+3+5+\dots+(2n-1)}{36} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{n^2}{36} = 1 \Rightarrow n = 6$$

۲۹ - گزینه ۱

$$S = \{a, b, c, d, e\} \xrightarrow{P(S)=1} P(a) + P(b) + P(c) + P(d) + P(e) = 1$$

$$A = \{a, b\} \Rightarrow P(A) = P(a) + P(b) = \frac{1}{2}$$

$$B = \{b, c\} \Rightarrow P(B) = P(b) + P(c) = \frac{1}{4}$$

$$C = \{b, d, e\} \Rightarrow P(C) = P(b) + P(d) + P(e) = \frac{1}{3}$$

$$\stackrel{+}{\Rightarrow} (P(a) + P(b)) + (P(b) + P(c)) + (P(b) + P(d) + P(e)) = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} = \frac{13}{12}$$

$$\Rightarrow \underbrace{P(a) + P(b) + P(c) + P(d) + P(e)}_{P(S)=1} + 2P(b) = \frac{13}{12} \Rightarrow 2P(b) = \frac{13}{12} - 1 = \frac{1}{12}$$

$$\Rightarrow P(b) = \frac{1}{24}$$

$$P(\{a, b, c\}) = P(A) + P(B) - P(b) = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} - \frac{1}{24} = \frac{17}{24}$$

۳۰ - گزینه ۱

$$S = \{1, 2, 3, 4\} \Rightarrow P(1) + P(2) + P(3) + P(4) = 1 \quad (*)$$

$$\text{طبق فرض: } \left\{ \begin{aligned} P(1) &= \frac{k}{1^2} \\ P(2) &= \frac{k}{2^2} \\ P(3) &= \frac{k}{3^2} \\ P(4) &= \frac{k}{4^2} \end{aligned} \right. \xrightarrow{*} \frac{k}{1} + \frac{k}{4} + \frac{k}{9} + \frac{k}{16} = 1 \Rightarrow \frac{(144 + 36 + 16 + 9)k}{144} = 1 \Rightarrow k = \frac{144}{205}$$

$$P(\{\text{زوج}\}) = P(\{2, 4\}) = P(2) + P(4) = \frac{k}{4} + \frac{k}{16} = \frac{5k}{16} = \frac{5}{16} \times \frac{144}{205} = \frac{45}{205} = \frac{9}{41}$$

۳۱ - گزینه ۱ فرض می‌کنیم قدرنسبت مورد نظر d و $x = P(a)$ می‌باشد.

$$S = \{a, b, c, d\} \xrightarrow{P(S)=1} P(a) + P(b) + P(c) + P(d) = 1 \Rightarrow x + (x + d) + (x + 2d) + (x + 3d) = 1$$

$$\Rightarrow 4x + 6d = 1 \Rightarrow 2x + 3d = \frac{1}{2} \quad (1)$$

از طرفی $P(\{c, d\}) = \frac{5}{7}$ می باشد پس:

$$P(c) + P(d) = \frac{5}{7} \Rightarrow x + 2d + x + 3d = \frac{5}{7} \Rightarrow 2x + 5d = \frac{5}{7} \quad (2)$$

$$(1), (2) : \begin{cases} 2x + 3d = \frac{1}{2} \\ 2x + 5d = \frac{5}{7} \end{cases} \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} \begin{cases} d = \frac{3}{28} \\ x = \frac{5}{56} \end{cases} \Rightarrow P(a) = x = \frac{5}{56}$$

۳۲ - گزینه ۱

$$S = \{a, b, c, d, e\} \Rightarrow P(S) = 1 \Rightarrow P(a) + P(b) + P(c) + P(d) + P(e) = 1 \quad (1)$$

$$P(A) + P(B) + P(C) = \frac{1}{3} + \frac{2}{5} + \frac{3}{5} = \frac{4}{3}$$

$$\underbrace{P(A)}_{P(a)} + \underbrace{P(B)}_{P(a)+P(b)} + \underbrace{P(C)}_{P(a)+P(d)+P(e)} = \frac{4}{3} \Rightarrow 3P(a) + P(b) + P(c) + P(d) + P(e) = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow \underbrace{P(a) + P(b) + P(c) + P(d) + P(e)}_1 + 2P(a) = \frac{4}{3} \Rightarrow 2P(a) = \frac{4}{3} - 1 \Rightarrow P(a) = \frac{1}{6}$$

$$P(\{d, e\}) = P(\{a, d, e\}) - P(a) = \frac{3}{5} - \frac{1}{6} = \frac{13}{30} \Rightarrow P(A' \cap B') = P(A \cup B)' = P(\{d, e\}) = \frac{13}{30}$$

۳۳ - گزینه ۱ مجموع احتمال تمام پیشامدها باید برابر یک باشد. با فرض $a_1 = \frac{1}{12}$ و $d = \frac{1}{30}$ برای مجموع جملات این دنباله حسابی داریم:

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d] = \frac{n}{2} [2 \cdot \frac{1}{12} + (n-1) \cdot \frac{1}{30}] = 1 \Rightarrow \frac{n}{2} [\frac{1}{6} + (\frac{n}{30} - \frac{1}{30})] = 1$$

$$\Rightarrow \frac{n}{2} (\frac{4}{30} + \frac{n}{30}) = 1 \Rightarrow \frac{n}{2} (\frac{4+n}{30}) = 1$$

$$\Rightarrow n(4+n) = 60 \xrightarrow{n>0} n = 6$$

تعداد اعضای فضای نمونه برابر ۶ و تعداد زیرمجموعه‌های تعریف شده روی این فضای نمونه برابر $2^6 = 64$ است. از طرفی هر زیرمجموعه از فضای نمونه معادل یک پیشامد است، پس ۶۴ پیشامد روی این فضای نمونه قابل تعریف است.

۳۴ - گزینه ۴ فرض می‌کنیم احتمال رو شدن هر یک از ارقام ۱ تا ۵ برابر x باشد طبق فرض سؤال داریم:

$$P(6) = \frac{1}{3}(P(6))' = \frac{1}{3}(1 - P(6)) \quad (1)$$

$$P(1) + P(2) + P(3) + \dots + P(5) = 1 - P(6) \text{ پس } P(1) + P(2) + \dots + P(6) = 1$$

بنابراین با توجه به رابطه (۱) داریم:

$$P(6) = \frac{1}{3}(P(1) + P(2) + P(3) + P(4) + P(5))$$

$$\Rightarrow P(6) = \frac{1}{3}(x + x + x + x + x) \Rightarrow P(6) = \frac{5x}{3}$$

$$S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\} \Rightarrow P(1) + P(2) + P(3) + P(4) + P(5) + P(6) = 1$$

$$\Rightarrow x + x + x + x + x + \frac{5x}{3} = 1 \Rightarrow 5x + \frac{5x}{3} = 1 \Rightarrow \frac{20x}{3} = 1 \Rightarrow x = \frac{3}{20}$$

$$P(\text{زوج بودن}) = P(\{2, 4, 6\}) = P(2) + P(4) + P(6) = x + x + \frac{5x}{3} = 2x + \frac{5x}{3} = \frac{11x}{3} = 11 \times \frac{2}{3} = \frac{11}{20}$$

۳۵ - گزینه ۴ طبق فرض مسئله داریم:

$$\left. \begin{array}{l} P(1) = k \\ P(2) = 2k \\ \vdots \\ P(6) = 6k \end{array} \right\} \xrightarrow{S=\{1,2,\dots,6\}} P(S) = 1 \Rightarrow P(1) + P(2) + \dots + P(6) = 1 \Rightarrow k + 2k + \dots + 6k = 1 \Rightarrow 21k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{21}$$

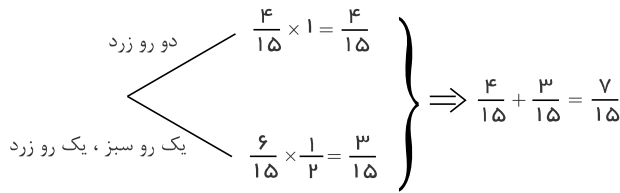
وجه مورد نظر را x می‌نامیم؛ طبق فرض:

$$P(x) = \frac{40}{100}P(\bar{x}) \Rightarrow P(x) = \frac{40}{100}(1 - P(x)) \Rightarrow \frac{140}{100}P(x) = \frac{40}{100} \Rightarrow P(x) = \frac{4}{14} = \frac{2}{7}$$

از آنجا که $P(6) = 6k$ با فرض $k = \frac{1}{21}$ احتمال وقوع وجه ۶ برابر $\frac{2}{7}$ می‌باشد.

۳۶ - گزینه ۳

احتمال زرد بودن روی مشاهده شده برابر است با:

احتمال سبز بودن روی مشاهده شده، متمم زرد بودن، یعنی برابر $\frac{8}{15}$ است، پس نسبت مورد نظر برابر است با:

$$\frac{\frac{17}{15}}{\frac{8}{15}} = \frac{17}{8}$$

روش دوم: اگر هر وجه کارت را یک عضو فضای نمونه‌ای در نظر بگیریم در نتیجه فضای نمونه‌ای ۱۵ کارت دارای ۳۰ عضو است که در میان آن‌ها $4 \times 2 + 6 = 14$ حالت شانس ظاهر شدن کارت زرد و $5 \times 2 + 6 = 16$ حالت شانس رو آمدن سبز است. پس:

$$\frac{P(\text{زرد})}{P(\text{سبز})} = \frac{\frac{14}{30}}{\frac{16}{30}} = \frac{14}{16} = \frac{7}{8}$$

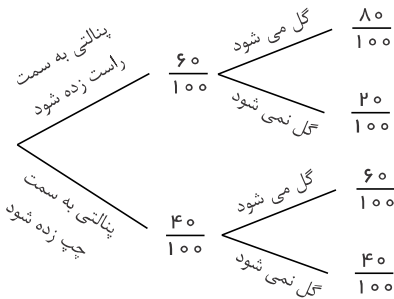
۳۷ - گزینه ۴ روش اول:

A : پیشامد گل شدن پنالتی

B : پیشامد زدن پنالتی به سمت راست دروازه

$$P(B|A) = \frac{P(B)P(A|B)}{P(B)P(A|B) + P(B')P(A|B')} \Rightarrow P(B|A) = \frac{0,6 \times 0,8}{0,6 \times 0,8 + 0,4 \times 0,6} = \frac{0,48}{0,48 + 0,24} = \frac{2}{3}$$

روش دوم: به کمک نمودار درختی:

$$P(\text{توپ گل شده باشد} \mid \text{توپ به سمت راست زده باشد}) = \frac{\frac{60}{100} \times \frac{80}{100}}{\frac{60}{100} \times \frac{80}{100} + \frac{40}{100} \times \frac{60}{100}} = \frac{2}{3}$$

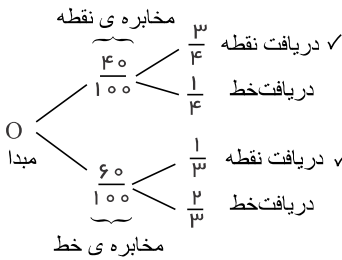
۳۸ - گزینه ۲ اثبات درستی گزینه ۲:

$$P(\bar{A}|B) = \frac{P(\bar{A} \cap B)}{P(B)} = \frac{P(B) - P(A \cap B)}{P(B)} = 1 - \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = 1 - P(A|B)$$

۳۹ - گزینه ۲ با استفاده از قاعدهٔ یز احتمال شرطی سوال را ساده می‌کنیم:

$$P(\text{مخابره نقطه} | \text{دریافت نقطه}) = \frac{P(\text{مخابره نقطه} \cap \text{دریافت نقطه})}{P(\text{دریافت نقطه})}$$

$$\Rightarrow P(\text{مخابره نقطه} | \text{دریافت نقطه}) = \frac{\frac{3}{4} \times \frac{40}{100}}{\frac{40}{100} \times \frac{3}{4} + \frac{60}{100} \times \frac{1}{3}} = \frac{3}{5}$$

۴۰ - گزینه ۲ اگر پیشامد A ، دادن پاسخ صحیح به سوال و پیشامدهای B_1 و B_2 به ترتیب بلد بودن و بلد نبودن مطلب درسی مرتبط باشد، آنگاه داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2)$$

$$P(A) = \frac{80}{100} \times 1 + \frac{20}{100} \times \frac{1}{5} = \frac{80}{100} + \frac{4}{100} = \frac{84}{100}$$

$$P(B_1|A) = \frac{P(B_1)P(A|B_1)}{P(A)} = \frac{\frac{80}{100} \times 1}{\frac{84}{100}}$$

$$P(B_1|A) = \frac{80}{84} = \frac{20}{21}$$

تذکر: از آنجا که در صورت بلد نبودن مطلب درسی، فرد گزینه را به طور تصادفی انتخاب می‌کند و تست‌ها ۵ گزینه‌ای هستند، پس:

$$P(A|B_2) = \frac{1}{5}$$

۴۱ - گزینه ۲ اگر سکهٔ اول رو آمده باشد، دو سکه پرتاب می‌کنیم که احتمال رو آمدن هر دو سکه برابر $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{8}$ است. بنابراین اگر پیشامدهای رو آمدن و پشت آمدن سکهٔ اول را به ترتیب با B_1 و B_2 و پیشامد رو آمدن سه سکه را با A نمایش دهیم، داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) = \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} + \frac{1}{2} \times \frac{1}{8} = \frac{3}{16}$$

$$P(B_1|A) = \frac{P(B_1)P(A|B_1)}{P(A)} = \frac{\frac{1}{2} \times \frac{1}{4}}{\frac{3}{16}} = \frac{2}{3}$$

۴۲ - گزینه ۴

نکته: اگر B پیشامدی غیرتهی باشد احتمال وقوع A به شرط آن که B اتفاق افتاده باشد از دستور $P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$ حاصل می‌شود.

تذکر: در احتمالات شرطی فضای نمونه‌ای محدود به پیشامد، شرط مسأله می‌باشد.

با توجه به شرط سوال، داریم:

$$B: \frac{8}{10} \times \frac{4}{10} \times \frac{7}{10} \Rightarrow n(B) = 224$$

اکنون با توجه به شرط، حالت‌هایی را انتخاب می‌کنیم که عدد فرد باشد:

$$A \cap B: \frac{7}{10} \times \frac{4}{10} \times \frac{5}{10} \Rightarrow n(A \cap B) = 140$$

در نتیجه:

$$P(A|B) = \frac{n(A \cap B)}{n(B)} = \frac{140}{224} = \frac{5}{8}$$

۴۳ - گزینه ۳ نکته: اگر B پیشامدی غیرتهی باشد، احتمال وقوع A به شرط آن که B اتفاق افتاده باشد از دستور $P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$ حاصل می‌شود.

تذکر: در احتمالات شرطی فضای نمونه‌ای محدود به پیشامد، شرط مسأله می‌باشد.

اگر شرط مسئله را با B نشان دهیم، خواهیم داشت:

$$B = \left\{ \begin{array}{l} (2, 5), (2, 6), (3, 4), (3, 5), (3, 6), (4, 3), (4, 4), (4, 5), (4, 6) \\ (5, 2), (5, 3), (5, 4), (5, 5), (5, 6), (6, 2), (6, 3), (6, 4), (6, 5), (6, 6) \end{array} \right\}$$

از مجموعه B ، زوج‌هایی را انتخاب می‌کنیم که جمع آن‌ها فرد (یکی زوج و یکی فرد) و یک رقمی باشد که زیر آن‌ها خط کشیده‌ایم. در نتیجه:

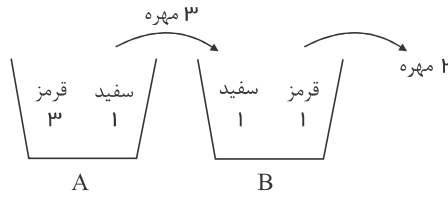
$$P(A|B) = \frac{8}{19}$$

۴۴ - گزینه ۲

برای انتخاب ۳ مهره از جعبه A دو حالت داریم:

(۱) هر سه مهره قرمز باشد.

(۲) ۲ مهره قرمز و ۱ مهره سفید باشد.

$$\begin{aligned}
 & P(\text{دو مهره خارج شده از } B \text{ قرمز باشد.}) \\
 &= P\left(\begin{array}{l} \text{هر ۳ مهره خارج شده از } A \text{ قرمز و بعد ۲} \\ \text{مهره خارج شده از } B \text{ نیز قرمز باشند.} \end{array}\right) + \left(\begin{array}{l} \text{از } A, ۲ \text{ مهره قرمز و ۱ مهره سفید در} \\ \text{ } B \text{ می‌ریزم سپس دو مهره خارج شده از } B \text{ قرمز باشند.} \end{array}\right) \\
 &= \frac{\binom{3}{3}}{\binom{4}{3}} \times \frac{\binom{4}{2}}{\binom{5}{2}} + \frac{\binom{3}{2} \binom{1}{1}}{\binom{4}{3}} \times \frac{\binom{3}{2}}{\binom{5}{2}} = \frac{6}{40} + \frac{9}{40} = \frac{3}{8}
 \end{aligned}$$

۴۵ - گزینه ۳ فضای نمونه‌ای همه حالاتی است که جمع اعداد رو شده ۳ تاس برابر ۷ باشد:

$$S = \left\{ \underbrace{(1, 2, 4)}_{\text{حالت } 3=6}, \underbrace{(1, 3, 3)}_{\text{حالت } 3=3}, \underbrace{(1, 1, 5)}_{\text{حالت } 3=3}, \underbrace{(2, 2, 3)}_{\text{حالت } 3=3} \right\}$$

در میان این ۱۵ حالت فقط در ۶ حالت هر ۳ عدد رو شده فرد هستند، پس احتمال مطلوب $\frac{6}{15} = \frac{2}{5}$ است.

۴۶ - گزینه ۲

پیشامد این که بازیکن اول بلندقدترین بازیکن تیم باشد. $B =$ و پیشامد این که بازیکن اول بلندقدتر از بازیکن دوم باشد. $A =$

$$P(B|A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{P(B)}{P(A)} = \frac{\frac{1}{8}}{\frac{1}{2}} = \frac{1}{4}$$

تذکر ۱: $P(A)$ یعنی احتمال این که بازیکن اول بلندتر از بازیکن دوم باشد برابر $\frac{1}{4}$ است زیرا شانس بلندقدتر بودن برای هر دو نفر یکسان است پس $P(A) = \frac{1}{4}$ است.

تذکر ۲: واضح است که پیشامد B زیرمجموعه A می‌باشد بنابراین $A \cap B = B$ و $P(A \cap B) = P(B)$ است از طرفی $P(B)$ یعنی احتمال آن که بازیکن اول بلندقدترین بازیکن تیم باشد عدد $\frac{1}{8}$ است.

۴۷ - گزینه ۴

$$\begin{aligned}
 & \text{کیسه A} \xrightarrow{\frac{1}{2} \text{ هم رنگ بودن}} \frac{\binom{3}{2} + \binom{5}{2}}{\binom{8}{2}} = \frac{13}{28} \\
 & \text{کیسه B} \xrightarrow{\frac{1}{2} \text{ هم رنگ بودن}} \frac{\binom{6}{2}}{\binom{7}{2}} = \frac{15}{21} = \frac{5}{7}
 \end{aligned}$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{13}{28} + \frac{1}{2} \times \frac{5}{7} = \frac{33}{56}$$

حال طبق قانون احتمال کل، احتمال هم‌رنگ بودن دو مهره انتخاب شده برابر است با:

۴۸ - گزینه ۱ ابتدا احتمال قرمز بودن مهره انتخابی را محاسبه می‌کنیم:

پیشامد انتخاب مهره قرمز: R ، پیشامد انتخاب سبد دوم: B ، پیشامد انتخاب سبد اول: A ،

$$P(R) = P(A \cap R) + P(B \cap R) = P(A) \times P(R|A) + P(B) \times P(R|B)$$

$$= \frac{1}{2} \times \frac{5}{9} + \frac{1}{2} \times \frac{7}{12} = \frac{41}{72}$$

حال طبق قاعده بیز احتمال این که مهره قرمز انتخابی متعلق به کیسه A بوده باشد را حساب می‌کنیم:

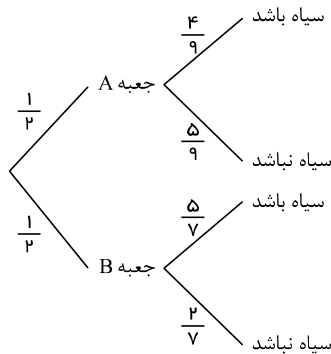

$$P(A|R) = \frac{P(A \cap R)}{P(R)} = \frac{P(A) \times P(R|A)}{P(R)} = \frac{\frac{1}{2} \times \frac{5}{9}}{\frac{41}{72}} = \frac{5}{18} = \frac{20}{41}$$

۴۹ - گزینه ۱

به کمک نمودار درختی مسئله را حل می‌کنیم.

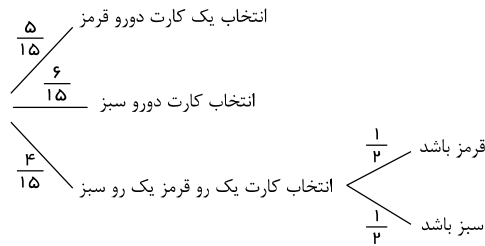

اگر پیشامد سیاه نبودن گوی خارج‌شده را A بنامیم:

$$P(A) = \frac{1}{2} \times \frac{5}{9} + \frac{1}{2} \times \frac{2}{7} = \frac{35 + 18}{126} = \frac{53}{126}$$

۵۰ - گزینه ۴

به کمک نمودار درختی مسئله را حل می‌کنیم.

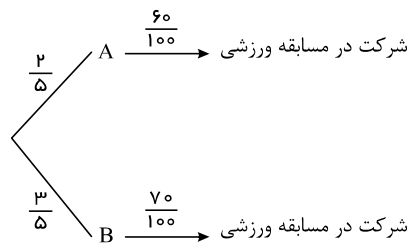

$$P(\text{مطلوب}) = \frac{5}{15} \times 0 + \frac{6}{15} \times 1 + \frac{4}{15} \times \frac{1}{2} = \frac{8}{15}$$

۵۱ - گزینه ۱

$$\frac{P(A)}{P(B)} = \frac{2}{3} \rightarrow P(A) = \frac{2}{3}P(B) \xrightarrow{P(A)+P(B)=1} \begin{cases} P(A) = \frac{2}{5} \\ P(B) = \frac{3}{5} \end{cases}$$

حال به کمک نمودار درختی داریم:

$$P(C = \text{شرکت در مسابقه ورزشی}) = \frac{2}{5} \times \frac{60}{100} + \frac{3}{5} \times \frac{70}{100} = \frac{33}{50}$$

$$P(\text{مطلوب}) = P(A|C) = \frac{P(C \cap A)}{P(C)} = \frac{\frac{2}{5} \times \frac{60}{100}}{\frac{33}{50}} = \frac{4}{11}$$

۵۲ - گزینه ۱ اگر پیشامد A داشتن فقط یک برادر کوچک‌تر و پیشامدهای B_1, B_2, B_3, B_4 به ترتیب انتخاب فرزندان اول، دوم، سوم و چهارم باشند، آن‌گاه پیشامدهای $(A|B_1), (A|B_2), (A|B_3)$ و $(A|B_4)$ به ترتیب به صورت «فقط یکی از فرزندان دوم تا چهارم پسر باشند»، «فقط یکی از فرزندان سوم و چهارم پسر باشند» و «فرزند چهارم پسر باشد» تعریف می‌شوند. همچنین پیشامدهای A و B_4 ناسازگارند، پس پیشامد $(A|B_4)$ تهی است. در نتیجه داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) + P(B_3)P(A|B_3) + P(B_4)P(A|B_4)$$

$$= \frac{1}{4} \times \frac{\binom{3}{1}}{2^3} + \frac{1}{4} \times \frac{\binom{2}{1}}{2^2} + \frac{1}{4} \times \frac{1}{2} + \frac{1}{4} \times 0 = \frac{1}{4} \times \frac{3}{8} + \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + 0 = \frac{3}{32} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$$

$$= \frac{3}{32} + \frac{4}{32} + \frac{4}{32} = \frac{11}{32}$$

۵۳ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

$$1) \frac{P(A|B)}{P(B|A)} \stackrel{?}{=} \frac{P(A)}{P(B)} \Rightarrow \frac{\frac{P(A \cap B)}{P(B)}}{\frac{P(B \cap A)}{P(A)}} = \frac{P(A)}{P(B)} \quad \checkmark$$

$$2) \frac{P(A \cap B)}{P(A|B)} = \frac{P(A \cap B)}{\frac{P(A \cap B)}{P(B)}} = P(B) \quad \times$$

$$3) P(A|A) = \frac{P(A \cap A)}{P(A)} = \frac{P(A)}{P(A)} = 1 \quad \checkmark$$

$$4) P(A|S) = \frac{P(A \cap S)}{P(S)} = \frac{P(A)}{1} = P(A) \quad \checkmark$$

۵۴ - گزینه ۳ فرض کنید روی x وجه تاس، عدد X و روی y وجه آن، عدد Y نوشته شده باشد. داریم:

$$x + y = 6 \Rightarrow y = 6 - x$$

$$1) \text{ احتمال انتخاب مهره سفید: } \frac{x}{6} \times \frac{5}{8} + \frac{6-x}{6} \times \frac{2}{8}$$

$$2) \text{ احتمال انتخاب مهره سیاه: } \frac{x}{6} \times \frac{3}{8} + \frac{6-x}{6} \times \frac{6}{8}$$

$$\Rightarrow \frac{5x + 12 - 2x}{48} = \frac{3x + 36 - 6x}{48} \Rightarrow 3x + 12 = -3x + 36 \Rightarrow 6x = 24 \Rightarrow x = 4$$

۵۵ - گزینه ۴

$$P(1) = 1^2 \times k$$

$$P(2) = 2^2 \times k$$

$$P(3) = 3^2 \times k$$

⋮

$$P(6) = 6^2 \times k$$

اگر A و B به ترتیب پیشامدهای رو شدن عدد ۴ و رو شدن عدد زوج باشند آنگاه داریم:

$$P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = \frac{P(4)}{P(2) + P(4) + P(6)} = \frac{4^2 \times k}{2^2 \times k + 4^2 \times k + 6^2 \times k} = \frac{16}{56} = \frac{2}{7}$$

۵۶ - گزینه ۱ با توجه به آنکه از $n + 1$ سؤال طراحی شده ۱۰ سؤال اختصاصی و n سؤال عمومی است به کمک نمودار درختی داریم:

انتخاب سوال اختصاصی	$\frac{10}{n+10}$	پاسخ درست به سوالات	$\frac{5}{10}$
------------------------	-------------------	---------------------	----------------

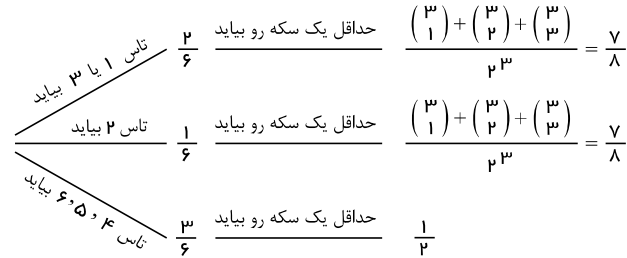
انتخاب سوال عمومی	$\frac{n}{n+10}$	پاسخ درست به سوالات	$\frac{8}{10}$
----------------------	------------------	---------------------	----------------

$$P(\text{پاسخ‌گویی درست به کل سوالات}) = \frac{10}{n+10} \times \frac{5}{10} + \frac{n}{n+10} \times \frac{8}{10} \stackrel{\text{طبق فرض}}{=} \frac{68}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{5}{n+10} + \frac{4n}{5(n+10)} = \frac{68}{100} \Rightarrow \frac{25+4n}{5(n+10)} = \frac{68}{100} \Rightarrow \frac{25+4n}{n+10} = \frac{17}{5}$$

$$\Rightarrow 125 + 20n = 17n + 170 \Rightarrow 3n = 45 \Rightarrow n = 15$$

۵۷ - گزینه ۱ ابتدا نمودار درختی آزمایش تصادفی را رسم می‌کنیم.

ابتدا احتمال آمدن حداقل یک سکه رو را تعیین می‌کنیم.

$$P(\text{حداقل یک بار رو بیاید}) = \frac{2}{6} \times \frac{7}{8} + \frac{1}{6} \times \frac{7}{8} + \frac{3}{6} \times \frac{1}{2} = \frac{7}{24} + \frac{7}{48} + \frac{1}{4} = \frac{14+7+12}{48} = \frac{33}{48}$$

طبق قاعده بیز، حال احتمال آنکه نتیجه پرتاب تاس عدد ۲ بوده باشد را می‌یابیم:

$$P(\text{حداقل یک سکه رو | عدد تاس ۲ بیاید}) = \frac{\frac{1}{6} \times \frac{7}{8}}{\frac{33}{48}} = \frac{7}{33}$$

۵۸ - گزینه ۱ احتمال آنکه مهره خارج شده از جعبه سفید باشد، $\frac{6}{16}$ است. حال اگر مهره خارج شده از جعبه سفید باشد، این مهره را به همراه دو مهره سیاه به جعبه برمی‌گردانیم. در این صورت

جعبه شامل ۶ مهره سفید و ۱۲ مهره سیاه است که در نتیجه این بار احتمال خارج کردن یک مهره سفید از جعبه برابر $\frac{6}{18}$ خواهد بود. طبق قانون ضرب احتمال، احتمال آنکه هر دو مهره خارج شده از جعبه سفید باشد، برابر است با:

$$\frac{6}{16} \times \frac{6}{18} = \frac{3}{8} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{8}$$

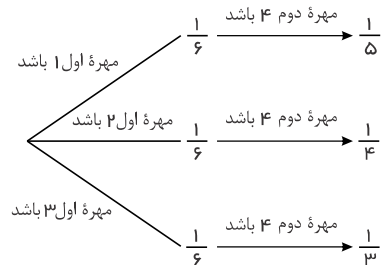
۵۹ - گزینه ۲

$$P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)} \Rightarrow P(A \cap B) = P(A|B)P(B) \Rightarrow P(A \cap B) = 0,8 \times 0,6 = 0,48$$

$$P(A \cap B') = P(A) - P(A \cap B) = 0,6 - 0,48 = 0,12$$

$$P(A|B') = \frac{P(A \cap B')}{P(B')} = \frac{0,12}{1 - 0,6} = 0,3$$

۶۰ - گزینه ۲ تنها در صورتی شماره دومین مهره خارج شده می‌تواند ۴ باشد که شماره اولین مهره خارج شده، ۱، ۲ یا ۳ باشد، اگر A پیشامد ۴ بودن دومین مهره و B_1 و B_2 و B_3 به ترتیب پیشامد شماره ۱، ۲ و ۳ بودن اولین مهره باشند، آنگاه طبق نمودار درختی داریم:

$$P(A) = \frac{1}{6} \times \frac{1}{5} + \frac{1}{6} \times \frac{1}{4} + \frac{1}{6} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{6} \left(\frac{1}{5} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3} \right) = \frac{1}{6} \times \frac{47}{60}$$

$$P(B_2|A) = \frac{\frac{1}{6} \times \frac{1}{4}}{\frac{1}{6} \times \frac{47}{60}} = \frac{15}{47}$$

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۱۰ - ۱	۱۹ - ۱	۲۸ - ۳	۳۷ - ۴	۴۶ - ۲	۵۵ - ۴
۲ - ۲	۱۱ - ۳	۲۰ - ۴	۲۹ - ۱	۳۸ - ۲	۴۷ - ۴	۵۶ - ۱
۳ - ۴	۱۲ - ۱	۲۱ - ۴	۳۰ - ۱	۳۹ - ۲	۴۸ - ۱	۵۷ - ۱
۴ - ۴	۱۳ - ۴	۲۲ - ۱	۳۱ - ۱	۴۰ - ۲	۴۹ - ۱	۵۸ - ۱
۵ - ۲	۱۴ - ۱	۲۳ - ۲	۳۲ - ۱	۴۱ - ۲	۵۰ - ۴	۵۹ - ۲
۶ - ۱	۱۵ - ۳	۲۴ - ۲	۳۳ - ۱	۴۲ - ۴	۵۱ - ۱	۶۰ - ۲
۷ - ۲	۱۶ - ۲	۲۵ - ۱	۳۴ - ۴	۴۳ - ۳	۵۲ - ۱	
۸ - ۴	۱۷ - ۱	۲۶ - ۱	۳۵ - ۴	۴۴ - ۲	۵۳ - ۲	
۹ - ۴	۱۸ - ۴	۲۷ - ۱	۳۶ - ۳	۴۵ - ۳	۵۴ - ۳	